

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

EMBERI JOGI MUNKACSOPORT

IKT. SZÁM: VII/6/22/2017
MELLÉKLET: JELENLÉTI ÍV

EMLÉKEZTETŐ
2017. JÚNIUS 29. 14:00

Helyszín: 1055 Budapest, Kossuth L. tér 4. IV. emelet 439/A

Időpont: 2017. június 29. 14:00

Tárgy: az Emberi Jogi Munkacsoport ülése

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

Dr. Völner Pál, az Igazságügyi Minisztérium parlamenti államtitkára, az Emberi Jogi Munkacsoport elnöke köszöntötte a résztvevőket. Tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a legutóbbi munkacsoportülésre 2016. december 16-án került sor, amely alkalommal a résztvevők áttekintették a Magyarország Emberi Jogi Tanácsi tagságából eredő feladatokat. Tájékoztatót kapott a Munkacsoport a 2016. második fél évében, az emberi jogokat, valamint a Munkacsoportot érintő találkozókról. Az elmúlt fél évben 12 tematikus munkacsoportülésre került sor, az LMBT Emberek Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport június 30-án tartja következő ülését.

Dr. Völner Pál megkérdezte a Munkacsoport tagjait, hogy az előre megküldött napirenddel kapcsolatban van-e észrevételük.

A résztvevők észrevételt nem tettek.

1. napirendi pont: A nagylétszámú bentlakásos intézményekben élő fogyatékos emberek helyzete

Dr. Völner Pál jelezte, hogy a napirendi pontot az Értelmi Fogyatékosokkal Élők és Segítőik Országos Szövetsége (a továbbiakban: ÉFOÉSZ) kezdeményezte az Egyéb Polgári és Politikai Jogokért Felelős Tematikus Munkacsoport 2017. február 9-ei ülésére, de áttételre került a Fogyatékosokkal Élők Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoportba, amely 2017. május 9-ei ülésén megtárgyalta a témát. Az ÉFOÉSZ képviselője kezdeményezte, hogy az Emberi Jogi Munkacsoport is vegye napirendre a kérdést. **Dr. Völner Pál** átadta a szót **Nyitrai Imre** szociálpolitikáért felelős helyettes államtitkárnak, hogy ismertesse az EMMI álláspontját a témában.

Nyitrai Imre helyettes államtitkár úr jelezte, hogy az előre megküldött háttéranyaghoz néhány kiegészítést szeretne hozzátenni. Az ÉFOESZ valamennyi EMMI-s fórumon részt vesz. Az általuk képviselt álláspontot korábban több körben kifejtették. Ez a problematika a kormányzat előtt már régóta ismert, 2011 óta külön stratégia foglalkozik a nagylétszámú bentlakásos intézmények életminőségét megváltoztatni kívánó lépésekről. Ezekhez a lépésekhez a kormányzat már korábban is több milliárd forintot hozzárendelt uniós forrásokból, és jelenleg is vannak futó programok a nagylétszámú intézmények – 1990 előtt kialakult – struktúrájának megváltoztatására. Nincs olyan szakmai szempont, amiben az EMMI ne értene egyet az ÉFOESZ-szal. Összefoglalva elmondta **Nyitrai Imre**, hogy jelenleg egy olyan folyamat zajlik, amely remélhetőleg az elkövetkezendő 15-20 évben teljes mértékben képes a nagylétszámú intézményeket kiváltani. Az elmúlt napokban a fogyatékossgal élő személyek jogaival, a vélemény- és szólásszabadsággal és az emberi jogi jogvédők helyzetével foglalkozó ENSZ különleges jelentéstevők levélben fordultak a kormányzathoz a gödi Topház esete kapcsán. Ez az eset a korábban említett programban még nem érintett, nincs benne a kitagolás elkövetkezendő néhány évében. A levél sok súlyos megállapítást tartalmaz, ezért magasabb szintű döntést igényel majd a megválaszolása. Az EMMI készíti a szakmai választ, azonban ehhez a Miniszterelnökségnek, az IM-nek és a KKM-nek is várható észrevétele. A levél egyik legsúlyosabb megállapítása, hogy „*elítélik, hogy magas rangú kormánytisztviselők az Alapítvánnyal való együttműködést elutasítják*”. Czibere Károly államtitkár úr nyilatkozatával kapcsolatban tesznek továbbá olyan megállapításokat, amelyeket egyenesen vissza kell utasítani, mert nem igaz az a mondat és kép, ami a kormányzat elzárkózó magatartására próbál utalni. Hangsúlyozta végül **Nyitrai Imre**, hogy a nagylétszámú intézmények tekintetében nyílt egyeztetések keretében egy olyan folyamat zajlik le, amelynek láthatóak az eredményei.

Dr. Völner Pál jelezte, hogy a gödi Topház esete a sajtóban is megjelent, így, amennyiben lesz erről szóló előterjesztés, várhatóan magas szintű döntés születik majd a kérdésben.

A résztvevőknek az 1. napirendi ponthoz nem volt további hozzászólása.

2. napirendi pont: A nemzetközi szervezetek Magyarországgal kapcsolatos aktuális jelentései, várható látogatásai 2017-ben

Dr. Völner Pál a napirendi pont ismertetése kapcsán átadta a szót **dr. Hevesi Ágnesnek**, a KKM Nemzetközi Szervezetek Főosztálya főosztályvezető-helyettesének és **Pokol Attilának** a KKM Biztonságpolitikai és Non-Proliferációs Főosztálya osztályvezetőjének.

Dr. Hevesi Ágnes jelezte, hogy a korábban megküldött háttéranyaghoz képest az ENSZ megkeresések tekintetében a legfontosabb fejlemény az előző napirendi pont kapcsán hangzott el. Az említett megkeresésre 2017. augusztus 17-éig várják a választ, ami egy sztemerd 60 napos határidőt jelent. Jelenleg folyamatban van még a válaszok véglegesítése a felsőoktatási törvénnyel és a civil törvénnyel kapcsolatos megkeresésekre.

Pokol Attila elmondta, hogy az ET/EBESZ megkeresések tekintetében a korábban kiküldött háttéranyagot néhány ponton egészítené ki szóban. Korábban Magyarországon járt az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének (a továbbiakban: ET PKGY) raportőre, aki az Emberi Jogok Európai Bírósága ítéleteinek nemzeti végrehajtásáról készített jelentést, amelyet a PKGY a 2017. június 29-ei ülésén fogadja el. Ebben a Magyarországra vonatkozó rész a legfrissebb ítéletekre még nem tér ki. 2017. június 28-án fogadta el a PKGY a migrációs és menekültválságra adandó átfogó humanitárius és politikai válasz tárgyában készített jelentést.

A témával foglalkozó jelentéstevő szintén járt Magyarországon és a látogatás során szerzett tapasztalatait is összefoglalja ebben a jelentésben. 2017. június 30-án érkezik Magyarországra a Velencei Bizottság delegációja, amely a felsőoktatási törvény módosításával kapcsolatos ET PKGY iránymutatás alapján vizsgálja a törvénymódosítást. Várhatóan július közepére készül el az előzetes vélemény, amelyet a Velencei Bizottság az októberi plenáris ülésén fogja elfogadni. Az Emberi Jogi Munkacsoport ülését követő héten érkeznek Magyarországra a Lanzarote Bizottság képviselői, akik a határőrizeti törvény módosításának a gyermekvédelmi szempontjait vizsgálják. Látogatást tesznek a tranzitónában, valamint találkoznak a BM és az IM képviselőivel. Az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Irodájának (a továbbiakban EBESZ/ODIHR) képviselői június elején Magyarországra látogattak, amely alkalommal a külföldről támogatott szervezetek átláthatóságáról szóló törvénnyel kapcsolatosan tájékoztak. A látogatás után levelet intéztek Szijjártó Péter miniszter úrhoz, melyre a KKM az IM-el egyeztetve készítette elő a választ, illetve ebben a levélben meghívtuk az EBESZ/ODIHR képviselőit az Emberi Jogi Munkacsoport egyik tematikus munkacsoportjának soron következő ülésére.

Dr. Völner Pál jelezte, hogy a találkozó alkalmával az EBESZ/ODIHR delegáció tagjai jelezték is, hogy szívesen részt vennének valamelyik ülésen, illetve több témában is hangsúlyozták, hogy készek véleményt és javaslatokat megfogalmazni.

Dr. Soós Andrea, az EMMI EU és Nemzetközi Szervezetek Főosztálya képviselőjében elmondta, hogy az ENSZ Nőkkel szembeni diszkriminációval foglalkozó munkacsoportjának delegációja a tavalyi év során tett látogatást Magyarországon és az Emberi Jogi Tanács 35. ülészakára nyújtották be a jelentésüket. Ez határozott megfogalmazásokat tartalmaz a Magyar Kormány családpolitikájával kapcsolatosan. Az előzetes jelentés több jogszabályi és ténybeli tévedést tartalmazott, amiket sikerült kijavítani. Ezen kívül miután nyilvánossá vált a jelentés, kormányzati válasz is készült, ami a jelentés részeként felkerült az ENSZ honlapjára. Idén került sor az OP-CAT, a kínzás, kegyetlen és embertelen bánásmód elleni albizottság látogatására. Az erről készülő jelentés még nem ismert a kormányzat előtt, de várható, hogy szintén határozottabb megállapításokra kerül sor. Elsősorban a BM hatáskörébe tartozó kérdésekben merültek fel kritikák a látogatás alkalmával, a börtönrendszerrel és az idegenrendészeti őrizettel kapcsolatosan. Az EMMI-t érintően általánosságban hangzott el, hogy a javító intézetekben különbségeket érzektek a lányok és a fiúk elszállásolása kapcsán, azonban amíg a konkrétumok nem ismertek a jelentés tekintetében, addig nem lehet tudni, hogy milyen intézkedéseket szükséges véghezvinni. **Nyitrai Imre** helyettes államtitkár úr említette a három különleges jelentéstevő megkeresését, amellyel kapcsolatban a tárcán belül megkezdtek az egyeztetéseket, de tekintettel a rövid határidőre igyekeznek bevonni a többi szervezetet is. A határidő módosításra vonatkozó kérelmet az ENSZ elutasította, így augusztusban mindenképpen válaszolni kell. A CEDAW Bizottsághoz is érkezett még egy panaszbeadvány. A panasz egy kényszer sterilizációra vonatkozik, valamint szerepel benne a panaszos roma származása miatti diszkriminációjára vonatkozó kifogás is. Ez hasonlatos a korábbi CEDAW Bizottság előtti magyar jogesethez. A Kormány a panasz befogadhatóságával kapcsolatban tehetett észrevételeket, egyelőre a Bizottság részéről még nem érkezett visszajelzés, hogy befogadható-e a panasz. Az ET kapcsán jelezte **Dr. Soós Andrea**, hogy sor került az ET PKGY riportórának látogatására, amely tekintetében két kérdés van, amelyek nem csak az EMMI-t érintik. Az egyik az a jogszabályváltozás, amely különbséget tesz a kísérő nélküli kiskorúak között a 14 év alatti és 14-18 év közötti korosztály tekintetében. A másik pedig a civil szervezetekre vonatkozik, hogy melyek azok, amelyek kapcsolatba léphetnek a menekültekkel. A Lanzarote Bizottság látogatása tekintetében jelezte, hogy az EMMI is fogadja a delegációt, de a KKM szíves türelmét kéri, amíg kijelölik, hogy

milyen szinten kerüljön sor az egyeztetésre. Ezen kívül az ET még egy workshopot tervez Magyarországra, az év végére az Európai Szociális Charta vonatkozásában. Magyarországnak időnként be kell számolni a nem ratifikált cikkekről, amelyet meg is tett a Kormány, de az ET nem dogozta fel a jelentést, így egy megkeresést intéztek a kormányzathoz, hogy szeretnének Magyarországra jönni és tárgyalni ebben a témában. Az EMMI most kereste meg az érintett tárcákat, hogy nyitottak-e erre a megbeszélésre.

Dr. Völner Pál összefoglalva elmondta, hogy a megkeresésekben szereplő hiányosságokra, alaptalan felvetésekre reagálni kell a kormányzatnak, illetve korrekt párbeszédet kell folytatni a nemzetközi szervezetekkel ezekben a kérdésekben.

3. napirendi pont: Folyamatban lévő alapjogi vonatkozású kötelezettségszegési eljárások

Dr. Völner Pál felkérte **Kecsmár Krisztián** európai uniós és nemzetközi igazságügyi együttműködésért felelős államtitkárt, az Emberi Jogi Munkacsoport alelnökét, hogy ismertesse a témát.

Kecsmár Krisztián jelezte, hogy a korábban megküldött háttéranyagot részleteiben nem ismertetné, hanem egy szélesebb kitekintést tenne a kötelezettségszegési eljárások tekintetében. Az Európai Bizottság egy politikai intézménnyé vált az utóbbi időben, amióta megalakult a Juncker-bizottság, így politikai indíttatású kötelezettségszegési eljárások indulnak. Ez megnehezíti a kormányzat munkáját, mert nemcsak tartalmilag, hanem formailag is nehéz a kommunikáció a Bizottsággal. Például egyre több esetben kap egy hónapos válaszadási határidőt Magyarország, illetve a szokásos dialógust is kiegészítik újfajta kommunikációs elemek. Ebben a kontextusban figyelt fel az IM arra a tendenciára, amit eleinte úgy lehetett érzékelni, hogy csak Magyarországot, illetve az új tagállamokat érinti, hogy egyre gyakrabban az Alapjogi Chartára való hivatkozás történik, szemben a klasszikus kötelezettségszegési eljárásokkal, amelyek általában a non-notifikáció tárgyában indulnak, illetve a szerződések egyes cikkeinek, valamint a másodlagos joganyag megsértésére vonatkoznak. De bizonyítást nyert, hogy ez nem így van, más tagállamok tekintetében is megfigyelhető az, hogy nemcsak a szerződésekre és a másodlagos joganyagban szereplő rendelkezésekre utal, hanem az Alapjogi Chartára is. A felsőoktatási törvény módosítása kapcsán indított kötelezettségszegési eljárás keretében is olyan rendelkezésekre hivatkozik a Bizottság, amik tekintetében még nem alakult ki ítélezési gyakorlata a Bíróságnak. Komoly kérdésként vetődik fel, hogy lehet-e egyáltalán hivatkozni a szerződések és a másodlagos joganyag mellett az Alapjogi Chartára is. Az egyik ügyben, a főtanácsnok indítványában is megjelenik, hogy nem lehet egyszerre alkalmazni a kettőt. Azonban jelenleg még nem teljesen egyértelmű, a jövőben fog eldőlni, hogy mennyire lehet hivatkozni az Alapjogi Chartára egy kötelezettségszegési eljárás során. **Kecsmár Krisztián** jelezte, hogy a konkrét esetekre nem tér ki, azonban felsorolta a folyamatban lévő alapjogi vonatkozású kötelezettségszegési eljárásokat.

Cseresnyés Péter munkaerőpiacért és képzésért felelős államtitkár úr által említett, a várandós anyák munkavédelmét célzó irányelvvel összefüggő kötelezettségszegési eljárás kapcsán

Kecsmár Krisztián megerősítette, hogy a Bizottság még le nem járt vállalások esetében küldött indokolással ellátott véleményt, mely szintén politikai indíttatásra utal.

Dr. Völner Pál kiegészítette az elhangzottakat azzal, hogy az Országgyűlés 2017. június 13-án elfogadta az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot, amely a személyek közötti, faji- vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló 2000/43/EK irányelvnek való megfelelést szolgálja. Remélhetőleg ezzel sikerül lezárni a kötelezettségzegési eljárást is.

Kecsmár Krisztián jelezte, hogy az előző napi jelentésből az olvasható ki, hogy a Bizottság várja a magyar fél beszámolóját augusztusban, és amennyiben ezt elfogadja, akkor a kötelezettségzegési eljárásnak ezt a részét le tudja zárni.

Dr. Horváth Zita felsőoktatásért felelős helyettes államtitkár elmondta, hogy kiegészítési javaslata nincs az elhangzottakkal és a korábban megküldött háttéranyaggal kapcsolatban, de amennyiben bármilyen kérdés felmerül a köznevelést és a felsőoktatást érintő kötelezettségzegési eljárások tekintetében, természetesen további tájékoztatást nyújt ezekre vonatkozóan.

Dr. Sáhó Eszter az FM Környezetügyért, Agrárfejlesztésért és Hungarikumokért Felelős Államtitkári Titkárság titkárságvezetője jelezte, hogy a termőföldre vonatkozó haszonélvezeti jogok megszüntetése miatt indított kötelezettségzegési eljárás az ún. zsebszerződésekre vonatkozik, illetve két előzetes döntéshozatali eljárás is folyamatban van a témában. Ezek mellett az Emberi Jogok Európai Bírósága előtt is van folyamatban öt eljárás, amelyeket magánszemélyek és cégek indítottak a Magyar Állammal szemben 2016-ban és 2017-ben. 2018 tavaszára várható ítélet ezekben az ügyekben. A főtanácsnoki indítvány alapján már látható ezek kimenetele.

4. napirendi pont: Jelentés a Kormány részére az Emberi Jogi Munkacsoport 2012-2017. közötti tevékenységéről

Dr. Völner Pál elmondta, hogy a Kormány öt évvel ezelőtt, a 1039/2012 (II. 22.) Korm. határozattal hozta létre az Emberi Jogi Munkacsoportot. A Jelentés tervezetét a Munkacsoport tagjai az ülést megelőzően megkapták véleményezésre, a beérkezett észrevételek átvezetésre kerültek. A jelentés további ütemezését – amennyiben a Munkacsoport egyetért annak tartalmával – a következők szerint tervezzük:

- 2017. június 30. (péntek): a jelentés felterjesztése jóváhagyásra Dr. Molnár Zoltán közigazgatási államtitkár úr és Dr. Trócsányi László miniszter úr részére
- 2017. július 13. (csütörtök): Közigazgatási Államtitkári Értekezlet
- 2017. július 18. (kedd): Stratégiai Kabinet.

Dr. Völner Pál elmondta, hogy V. Németh Zsolt államtitkár úr, Vargha Tamás államtitkár úr és Takács Szabolcs államtitkár úr – mivel állami vezetői részvételt nem tudott biztosítani a Munkacsoport ülésén – előzetesen írásban jelezte, hogy támogatja a Jelentés Közigazgatási Államtitkári Értekezletre történő felterjesztését. Ezen kívül Pacsay-Tomassich Orsolya helyettes államtitkár asszonyt Beneda Attila helyettes államtitkár úr helyettesíti az ülésen. **Dr. Völner Pál** megkérdezte, hogy a résztvevőknek van-e további észrevétele a Jelentéssel kapcsolatban.

A résztvevők észrevételt nem tettek.

Dr. Völner Pál kérte a Munkacsoport tagjait és a helyetteseiket, hogy szavazzanak a Jelentés Közigazgatási Államtitkári Értekezletre történő felterjeszhetőségéről.

A Munkacsoport egyhangúlag támogatta a Jelentés Közigazgatási Államtitkári Értekezletre történő felterjesztését.

5. napirendi pont: Tájékoztatás az Emberi Jogi Kerekasztal tevékenységével összefüggő tapasztalatokról

Dr. Völner Pál tájékoztatta a résztvevőket, hogy az Emberi Jogi Kerekasztalnak 65 civil szervezet a tagja és további 51 civil szervezet vesz részt meghívottként a tematikus munkacsoportok munkájában. Az elmúlt évek során 6 szervezet kilépett a Kerekasztalból és jelenleg folyamatban van egy kilépés, de közben bővült is a Kerekasztal, utoljára a Magyar Katolikus Újságírók Szövetségével, a Magyar Újságírók Közösségével és a Magyar Újságírók Országos Szövetségével. 11 tematikus munkacsoport működik jelenleg, amelyek a 2014-es kormányzati ciklus kezdete óta 61 ülést tartottak, és 2017. június 30-án kerül sor az LMBT Emberek Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport ülésére. Voltak olyan felvetések az egyik civil szervezet részéről a Romaügyekért Felelős Tematikus Munkacsoport ügyrendjének módosításakor, hogy kerüljenek kizárásra olyan szervezetek, amelyek inaktívak. **Dr. Völner Pál** hangsúlyozta, hogy ezt nem javasolja, mert vannak olyan szervezetek, amelyeket bizonyos témák érdekelnek, vagy időpont egyeztetések következtében nem tudnak részt venni, illetve ennek rossz üzenete lenne. Inkább újabb civil szervezetek bevonása javasolt a tematikus munkacsoportok munkájába. **Dr. Völner Pál** kérte, hogy az erre vonatkozó javaslatokat az Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága részére küldjék meg a Munkacsoport tagjai. Ezen kívül elmondta, hogy vannak olyan témák, amelyek több tematikus munkacsoport tevékenységét is érintik, ezekben az esetekben kijelölésre kerül az a tematikus munkacsoport, amelyik a továbbiakban tárgyalja a témát.

További hozzászólás hiányában **Dr. Völner Pál** lezárta az ülést.

Hangfelvétel alapján készítette: Szabó-Princz Viktória titkárságvezető

Jóváhagyta: Dr. Völner Pál, parlamenti államtitkár, az Emberi Jogi Munkacsoport elnöke